

# Symtom och fynd vid CNS-tumör hos barn

Många symtom som kan förekomma vid cancer förekommer också vid benigna och betydligt vanligare tillstånd. Framför allt vid återkommande symtom, persisterande symtom eller en kombination av flera av nedan nämnda symtom bör cancer hos barn övervägas.

## Akuta symtom och fynd

Symtom tydande på högt intrakraniellt tryck/inklämning, exempelvis avvikande ökning av huvudomfång (barn < 2 år) eller morgonhuvudvärk med kräkningar bör bedömas akut inom specialiserad vård.

## Symtom och fynd som kan förekomma vid CNS-tumör

- Medvetandesänkning.
- Ihållande eller återkommande huvudvärk, särskilt på morgonen, i kombination med fler symtom/avvikelser.
- Ihållande dagliga kräkningar eller illamående utan feber, diarré eller andra infektionstecken.
- Avvikande ökning av huvudomfång (barn < 2 år).
- Nedsatt syn, dubbelseende eller avvikelser i ögonrörelser (solnedgångsblick, nystagmus eller skelning) som är nytillkomna.
- Balans- eller koordinationssvårigheter som är nytillkomna.
- Torticollis.
- Förlorade motoriska färdigheter eller utvecklingssteg.
- Epilepsi särskilt i kombination med symtom på högt intrakraniellt tryck eller fynd av neurologiskt bortfall.
- Pubertets- eller tillväxtavvikelse (längd, vikt och huvudomfång för barn < 2 år).
- Ökad törst och urinproduktion (misstanke om Diabetes Insipidus) eller galaktorré.
- Förändrat beteende eller trötthet, som ej har annan orsak, i kombination med fler symtom/avvikelser.

Förekomst av 2 eller fler punkter med symtom eller fynd stärker misstanken.

Tumörer i ryggmärgen är ovanliga och ger ofta diffusa symtom:

- Ryggvärk utan känt trauma som inte går över inom 2 veckor.
- Nytillkommen svaghet, sensibilitetsförändring eller parestesier i en extremitet.
- Nytillkomna rubbningar av blås- eller tarmfunktion, som inte beror på urinvägsinfektion eller förstoppning, och som kvarstår eller progredierar.
- Scolios hos litet barn.

## Allmänna symtom som kan förekomma vid cancer hos barn

- Feber som inte går över.
- Failure to thrive eller oavsiktlig viktnedgång.
- Oförklarlig trötthet och sjukdomskänsla.
- Smärta, särskilt nattlig skelettsmärta eller ryggsmärtor hos små barn.
- Förstoppning som inte svarar på behandling.
- Sjukt barn utan känd orsak.
- För tidig eller försenad pubertet och andra endokrinologiska rubbningar.

## Tillstånd med ökad risk att utveckla cancer i barndomen

De flesta cancerformer hos barn är inte ärftliga, men följande tillstånd har en ökad cancerrisk:

- Downs syndrom.
- Neurokutana syndrom som neurofibromatos.
- Immunbristsjukdomar.
- Hemihypertrofi.
- Barn som tidigare behandlats för cancer.
- Ärftliga barncancersyndrom.

## Om cancer hos barn

Varje år drabbas cirka 350 barn i Sverige av cancer, där ungefär 1/3 är leukemi, 1/3 hjärntumör och 1/3 solid tumör. Förskoleåldern är den vanligaste debutåldern, men olika diagnoser är vanliga i olika åldrar. Överlevnaden i barncancer är cirka 85 procent.

De flesta barncancerformer är högmaligna och snabbväxande varför barnklinik och/eller barncancercentrum bör kontaktas skyndsamt vid stark misstanke.